

COMPUTERTIJDPERK!

Frans Bosten

Ja, computertijdperk met internet, video, laptop enz. Wij kenden deze dingen vroeger niet, laat staan dat we de benamingen überhaupt kenden. Waren wij toen dan zo'n domme arme sloebers? In zekere zin misschien wel, materieel gezien dan, tenminste in de meeste gezinnen.

Alhoewel, om ons aller Toon Hermans te citeren: in sommige gezinnen liepen de elektrische treinen door de kamer en hadden ze een echte leren bal. Hadden wij dan helemaal niks? Jawel hoor, achteraf gezien. Wij hadden veel vrijheid, gezelligheid en vooral buiten spelen. De termen overgewicht en vierkante tv-ogen van kinderen stonden nog niet in de dikke van Dale.

Wanneer we, zes jongens telde ons gezin, uit school kwamen, moesten de kleren uit en een overall aan. We hadden namelijk maar één stel schone kleren, dus

Met deze kleren aan trokken we dan naar buiten, inderdaad, naar buiten, wat gezonder voor lijf en leden was dan achter een computer zitten, lijkt me.

Wat deden we dan zoal buiten? Nou, heel simpel.

Men kon toen nog op straat spelen, zoals voetballen, *potweg*, *koek versteke* (verstoppertje), *huuve* (knikkeren), *reipe* (hoepelen), *kastie*, enzovoort. Dit laatste spel leerden we van de Indische repatriantenkinderen in hotel Adriaens (nu hotel Fletcher) en het leek een beetje op honkbal.

Repatrianten vóór hotel Adriaens omstreeks 1952

Dat de kinderen nu niet meer op straat kunnen spelen is natuurlijk waar. Er zijn echter zoveel andere mogelijkheden, onder andere wandelend en ravottend met hun ouders de natuur in gaan. Het voetbalveldje aan de Pastoor Ribberghstraat, wat een weelde! Wij voetbalden in diverse weilanden tussen de koeienflatten. Weilanden, zoals bij Erens, Brands Ravensbos, Broers langs de spoorweg of Quaedvlieg naast het bosje van Poswick in de Kromme Steeg. Quaedvlieg wilde ons nog wel eens verjagen, maar daar hadden we het volgende op gevonden. Omdat Quaedvlieg slechtziende was - hij had een bril die meer weg had van jampotjes - gingen wij, wanneer hij eraan kwam op de grond liggen. Hij zou dan beslist denken dat hij een *moutheuvel* (molshoop) zag.

In competitieverband voetbalden wij wel eens als "*Onderstestraat*" en "*um de Kamp*" tegen Strabeek en Vroenhof, welke laatste onze "*Angstgegner*" was. Die speelden namelijk met mijnwerkersschoenen met stalen neuzen. "*Die sjtampe dich de kneuk kapot*", zeiden we dan onder mekaar.

Een ander speeldomein was *de leim*, welbekend onder een groot gedeelte van de Houthemse, Geulhemse en Bergse jeugd. De overalls waren dan geen overbodige luxe. Bij thuiskomst zaten we van onder tot boven onder de leem.

De Geul had ook zijn aantrekkingskracht, hoewel ik daar als kind van zeven, acht jaar 'n keer bijna ben verdrinken met uit het water vissen van tennisballen. Frans van Rennes en mijn jongste broer, Harrie, hebben me toen, nadat ik tot twee keer toe kopje onder was geweest, aan mijn haren uit het water getrokken. Waren we niet op *de leim* of in de wei, dan bevonden we ons in de grotten, in het bos of op de hei.

De hei, dat was bij het voetbalveld van Berg, waar toen nog de uitzichttoren stond van de waterleidingmaatschappij. We gingen dan naar boven met een dikke *mergelknab* en lieten die dan van boven naar beneden onderen.

Door de weinige begroeiing groeiden er toentertijd nog *aolbere* (bosbessen) en *brommele* (bramen), waar we ons tegood aan deden.

Een andere hei was bij de *kieselkoel* van Vilt. Die noemden wij *de witte prairie* vanwege het witte gras. Andere benamingen waren: *de Sparrekop*, omdat daar enkele larixdennen stonden, *de Zeven Heuvelen*, *de Komp*, een afgegraven kiezelkuil of *de Walvis*, in het bos boven "Toetie" (van Weers).

Een van onze kwajongensstreken was de vlag pikken van de *Knöppelebende*, de padvinders dus, die vlagveroveren speelden. Hoewel, speelden?!

In onze beleving deden ze dat met een overdreven militair enthousiasme, met hun mooie gedraaide stokken, *knöppele* dus, en hun padvinderskleren. Ik denk dat het meer jaloezie was, waardoor we hen niet konden *pruimen*. Wij arme sloebbers kregen van onze ouders niet zulke mooie kleren, vandaar.

Tenslotte een, in onze ogen, bizarre ontmoeting.

Tegenover ons huis (Onderstestraat 25) was een boomgaard. Het is er nu bebouwd. Een van de fruitbomen was een sneeuwappelboom, een vroeg ras. De eigenaar heeft er nooit een van kunnen plukken; dat deden wij wel. Met onze broekzakken vol gingen we dan naar de *Kromme Steeg* en kropen met z'n allen, de jongens, maar zelfs ook meisjes, in een eikenboom. Deze eik, hoewel geknot, staat er nog steeds. Hij had een holle stam, waar we dan de *kitsje* (klokhuizen) in gooiden.

Opeens werd het doodstil in de boom, want daar kwam pastoor Riga brevierend aan. Bij de eik aangekomen trok hij opeens zijn toog omhoog en ging tegen de boom een plasje doen. Waarschijnlijk moeten pastoors dat ook wel eens. Onze verbazing steeg ten hemel en we moesten met onze handen onze monden snoeren. Omdat ik mijn handen ook voor mijn ogen hield, kon ik het niet zien, maar ik vermoed dat hij, nadat hij zijn toog weer had laten zakken, een kruisteken maakte en de boom om vergiffenis vroeg.

P.S.

Wij denken onze kinderen alles te moeten geven wat wij niet gehad hebben, maar vergeten hun te geven wat wij wèl hebben gehad!

